

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

**TAARIFA YA KAMATI YA HAKI, MAADILI NA MADARAKA YA BUNGE
KUHUSU SHAURI LA MHE. JOSEPH MBILINYI (MB) KUHUSIANA NA
KUTOA ISHARA YA MATUSI BUNGENI**

Ofisi ya Bunge,
S. L. P 941,
DODOMA

Juni, 2016.

**TAARIFA YA KAMATI YA HAKI, MAADILI NA MADARAKA YA BUNGE
KUHUSU SHAURI LA MHE. JOSEPH MBILINYI (MB) KUHUSIANA NA
KUTOA ISHARA YA MATUSI BUNGENI**

1.0: UTANGULIZI

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Fasili ya 4(3) ya Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016. Naomba kuwasilisha taarifa ya Kamati ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge kuhusu Shauri la Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) kudaiwa kudharau mamlaka ya Spika kwa kuonesha ishara ya matusi Bungeni, kinyume cha Kifungu cha 24(d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya Bunge na Kanuni ya 74 (1) (a) na (b) ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

1.1 **Mheshimiwa Spika**, kwa Mamlaka uliyonayo chini ya Fasili ya 4 Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016, Mnamo tarehe 13/6/2016 ulilifikisha mbele ya Kamati yangu Shauri la Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) ambaye alilalamikiwa kutoa ishara ya matusi Bungeni ili Kamati iweze kuchunguza na kutoa mapendekezo kwa mujibu wa Kanuni.

**2.0 CHIMBUKO LA MALALAMIKO DHIDI YA MHE. JOSEPH MBILINYI (MB)
KWAMBA ALIONESHA ISHARA YA MATUSI BUNGENI**

2.1 **Mheshimiwa Spika**, mnamo tarehe 6 Juni, 2016 katika Kikao cha Thelathini na Saba, Mkutano wa Tatu, Bunge la Kumi na Moja, Mhe. Jacqueline Msongozi (Mb) aliomba Mwongozo wa Spika kwa kutumia Kanuni ya 68(7) ya Kanuni za Kudumu za Bunge. Katika Mwongozo huo, Mhe. Jacqueline (Mb) alieleza kuwa Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) Msemaji Mkuu wa Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kuhusu Wizara ya Habari, Utamaduni, Sanaa na Michezo, baada kuwasilisha taarifa ya Kambi hiyo kuhusiana na Azimio la Bunge kuridhia Mkataba wa Kimataifa wa udhibiti Matumizi ya Dawa na Mbinu za Kuongeza Nguvu Michezoni, akiwa anatoka alionesha kidole chake cha kati cha mkono wa kulia kwa kuelekeza kidole hicho kwa juu akiwa amekunja vidole vingine vilivyobaki ishara ambayo ni matusi.

2.2 **Mheshimiwa Spika**, Mwongozo huo uliungwa mkono na Mhe. Sixtus Mapunda (Mb) ambaye baada ya kupewa nafasi ili aombe Mwongozo wake alilieleza Bunge kwamba Mwongozo wake ni kuhusu jambo hilo hilo lililoombewa Mwongozo na Mhe. Jacqueline Msongozi (Mb). Baada ya maombi ya Miongozo Mhe. Spika alilieleza Bunge kuwa binafsi hakuona kitendo hicho na kwamba atalifuatilia suala hilo na kisha atachukua hatua.

2.3 **Mheshimiwa Spika**, baada ya hapo ulifikisha suala hili mbele ya Kamati ambapo taratibu za kuanza kusikiliza shauri hili zilianza. Kamati ilikusanya ushahidi na iliwaita mashahidi kwa njia ya hati za wito. Katika hati ya wito ya Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) alitakiwa kufika mbele ya Kamati kujieleza ni kwa nini asichukuliwe hatua kwa kukiuka kifungu cha 24(d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Madaraka na Haki za Bunge Sura ya 296 na Kanuni ya 74 (1)(a) na (b) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016.

2.4 **Mheshimiwa Spika**, Vilevile Kamati iliwaita Mhe. Jacqueline Msongozi (Mb) na Mhe. Sixtus Mapunda (Mb) ambao waliomba Mwongozo kuhusiana na kitendo cha Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) cha kutoa ishara ya matusi ili kutoa ushahidi kwa kile walichokilalamikia kuwa walikishuhudia.

3.0 **UCHAMBUZI WA KAMATI KUHUSU MALALAMIKO DHIDI YA MHE. JOSEPH MBILINYI (MB) KUTOA ISHARA YA MATUSI BUNGENI**

3.1 **Mheshimiwa Spika**, kwa kuzingatia maudhui ya waraka ulioletwa mbele ya Kamati na chimbuko la Shauri hili, Kamati ina jukumu la kuchunguza kwa kujiuliza hoja muhimu zifuatazo:-

(a) Je, ni kweli Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) alionyesha Bungeni kidole chake cha kati cha mkono wa kulia kwa kukielekeza kwa juu huku vidole vingine vikiwa vimekunjwa.?"

(b) Ikiwa hoja (a) itathibikika, Je! Kuonesha kidole kwa namna hiyo ni Ishara ya matusi jambo ambalo ni kukiuka kifungu cha 24(d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya Bunge na Kanuni ya 74.

- (c) Ikiwa hoja (b) itathibitika ni hatua gani zinaweza kuchukuliwa na Bunge kwa mujibu wa Sheria na Kanuni za Bunge.

3.2. **Mheshimiwa Spika**, katika kufanya uchambuzi wa kina na kujibu kikamilifu hoja zilizoainishwa hapo juu, Kamati imefanya rejea katika nyaraka na ushahidi uliotolewa na mashahidi mbele ya Kamati. Nyaraka na Sheria zilizorejewa ni kama ifuatavyo:-

- (i) Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya Bunge, Sura ya 296.
- (ii) Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016.
- (iii) Picha ya video ya tarehe 6 Juni, 2016.
- (iv) Ushahidi wa Mhe. Joseph Mbilinyi, (Mb) Mhe Jacqueline Msongozi (Mb) na Mhe. Sixtus Mapunda (Mb).

3.3 **Mheshimiwa Spika**, katika maelezo ya Mhe. Jacqueline (Mb) alieleza kuwa alimwona kwa macho yake, Mhe. Mbilinyi (Mb) akionesha kidole chake cha kati cha mkono wa kulia kwa uelekeo wa kwenda juu ishara ambayo kwa Utamaduni wa Kimataifa na wa jamii ya Kitanzania ni tusi. Aliendelea kueleza kuwa maana yake ni kuingiliwa kinyume cha maumbile kwa Mwanamke au Mwanamume hivyo, ishara hiyo ilimfedhehesha sana akiwa kama Mwanamke, na wabunge na Bunge kwa ujumla.

3.4 **Mheshimiwa Spika**, shahidi mwingine alikuwa ni Mhe. Sixtus Mapunda (Mb) ambaye alieleza kuwa, alimwona Mhe. Mbilinyi (Mb) akinyoosha kidole chake cha kati ishara ambayo ni tusi. Alifafanua kuwa yeye ni mchezaji wa mpira wa miguu (football) ambapo tendo hilo limewahi kusababisha wachezaji wengi kupewa adhabu. Alitoa mfano kwa hapa Tanzania kwa mchezaji Juma Nyoso wa Mbeya City Football Club aliyemfanyia kitendo hicho mchezaji John Boko wa Azam Football Club. Kutokana na kitendo hicho alipewa adhabu. Aidha, alieleza kuwa katika sekta ya michezo ngazi ya Kimataifa kuna wachezaji wengi ambao wamewahi kuadhibiwa kutokana na kuonesha ishara hiyo. Alipohojiwa kuhusu maana ya ishara hiyo alieleza kuwa ni tusi lenye maana ya kuingiliwa kinyume cha maumbile.

- 3.5 **Mheshimiwa Spika**, Mhe. Mbilinyi alitwa na Kamati tarehe 19 Juni, 2016 ili kutoa ushahidi wake kuhusu tuhuma zilizomkabili. Katika ushahidi wake alieleza Kamati kuwa, mnamo tarehe 6 Juni, 2016 aliwasilisha taarifa ya Kambi Rasmi ya Upinzani Bungeni kuhusu Azimio la Bunge la kuridhia Mkataba wa Kimataifa wa Udhubiti wa Matumizi ya Dawa na Mbinu za kuongeza Nguvu Michezoni. Aliendelea kueleza kuwa, wakati anatoka alitoa ishara mbalimbali ikiwa ni *body questures*, miongoni mwa ishara alizotoa ni pamoja na kuonesha vidole viwili ambavyo alimuonesha Waziri Mkuu. Wakati anakaribia mlango wa kutoka alisikia sauti ya Mbunge wa CCM akimtukana matusi ya nguoni kwa kumtukana mama yake hivyo, inawezekana alinyoosha kidole hicho cha kati huku akikielekeza kwa juu na vidole vilivyobaki vikiwa vimekunjwa. Alieleza kuwa suala hilo lilitokana na hasira baada ya kusikia tusi alilolisikia kutoka kwa Mbunge wa CCM ambaye, hakumuona akitukana bali alisikia sauti tu.
- 3.6 **Mheshimiwa Spika**, Mhe. Mbilinyi (Mb) alipohojiwa na Kamati kuhusu maana ya kunyoosha kidole cha kati kuelekeza kwa juu, alisema kuwa lugha ya alama, huwa haina maelezo ya moja kwa moja, kwa uelewa wake ishara hiyo siyo tusi bali ni alama ya kupinga jambo lililotokea *resistance sign*.
- 3.7 **Mheshimiwa Spika**, baada ya kupokea ushahidi huo, Kamati sasa ilijielekeza katika kujibu hoja iliyoibuliwa na Kamati, ambayo inahoji Je Mhe. Joseph Mbilinyi alionyesha kidole chake cha kati cha mkono wa kulia kwa kukielekeza kwa juu huku vidole vingine vikiwa vimekunjwa?"

Katika utetezi wake Mhe. Joseph Mbilinyi alikiri kuwa alionyesha kidole hicho kwa kuwa alikasirishwa na Mbunge wa CCM aliyemtukania mama yake matusi ya nguoni. Sehemu ya ushahidi wake alieleza nanukuu:

"nakumbuka nilinyoosha mkono kwa vidole viwili ambayo ni body reaction, kidole cha kati ni resistance Sign inawezekana nilinyosha kidole cha kati kwa sababu ya temper....."

- 3.8 **Mheshimiwa Spika**, kwa maneno yake Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) anakiri kunyosha kidole cha kati cha mkono wa kulia. Aidha

kukiri kwake kunaungwa mkono na ushahidi wa senema (picha ya video) iliyochukuliwa siku hiyo na studio ya Bunge ambayo inaonesha dhahiri Mhe. Mbilinyi akinyosha kidole hicho. Vilevile, ushahidi wa Mhe. Jocqueline Msongozi (Mb) na Mhe. Sixtus Mapunda (Mb), nao ulieleza jambo hilo ambalo ushahidi wa Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) ulifafanua ambao ni kukiri kufanya kitendo hicho.

- 3.9 **Mheshimiwa Spika**, Kamati ilitafakari kuhusu utetezi wa Mhe. Mbilinyi (Mb) kuwa alitoa ishara hiyo baada ya kutukanwa na Mbunge wa CCM matusi ya nguoni kwa kumtaja mama yake jambo ambalo si la kimaadili kwa wabunge. Katika mahojiano Kamati iliibaini kuwa, Mhe. Mbilinyi (Mb) hakuwahi kulalamika popote kuhusiana na matusi aliyoyaeleza. Inafahamika wazi kuwa kutukana ni kosa kwa mujibu wa Kanuni zetu na si kitendo kinachopaswa kukaliwa kimya. Aidha, alipohojiwa kuhusu jina la Mbunge aliyetoa kauli ya matusi aliyoyalalamikia hakuweza kutaja na alisema kuwa hakumuona Mbunge aliyemtukana. Kutokana na maelezo hayo Kamati haikukubaliana na maelezo yake.
- 3.10 **Mheshimiwa Spika, kutokana** na ushahidi uliokuwa mbele ya Kamati, Kamati iliridhika kuwa Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) alionesha kidole chake cha kati kwa juu huku akiwa amekunja vidole vingine vilivyobaki.
- 3.11 **Mheshimiwa Spika**, baada ya kujibu hoja (a) sasa tujielekeza katika hoja (b) ambayo ni Je, ishara hiyo ni tusi na hivyo kukiuka masharti ya kifungu cha 24(d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya Bunge na Kanuni ya 74(1)(a) na (b) ya Kanuni za Kudumu za Bunge.
- 3.12 **Mheshimiwa Spika**, katika kujibu hoja hii, Kamati ilizingatia mazoea na Utamaduni wa mataifa mbalimbali na mazoea na Utamaduni wa jamii ya kitanzania kuhusu ishara iliyolalamikiwa ya kunyosha kidole cha kati cha mkono wa kulia kwa kuelekeza juu huku vidole vingine vikiwa vimekunjwa. Kamati ilijiridhisha kuwa Jamii hizi zote hutambua kuwa kitendo hicho ni tusi.
- 3.13 **Mheshimiwa Spika**, kitendo cha kuonesha kidole cha kati kuelekeza kwa juu huku vidole vingine vikiwa vimekunjwa kinatambuliwa kuwa ni tusi katika ngazi ya Kimataifa. Kwa

mfano mnamo tarehe 28/12/2011 mchezaji **Luis Suarez** aliyekuwa mchezaji wa timu ya *Liverpool* ya Uingereza alikutwa na hatia na kupewa adhabu ya kufungiwa mchezo mmoja na faini ya *pound* 20,000 kwa kosa la kuwaonesha kidole cha kati mashabiki wa timu ya *Fulham* ya Uingereza wakati wa mechi yao iliyonyika tarehe 05 Disemba, 2011.

3.14 **Mheshimiwa Spika**, katika kuendelea kutafuta jibu la hoja hii, Kamati ilipitia Kitabu kiitwacho "*The Definitive Book of Body Language*" kilichoandikwa na Allan & Barbana Peace, kilichochapishwa na Kampuni ya Clays Ltd, St Ives plc ya Uingereza, Mwaka 2004 Kitabu hicho kinatoa tafsiri ya ishara mbalimbali za mwili na viungo vya binadamu ikiwemo vidole. Ishara hizo zina maana tofauti tofauti Katika tamaduni mbalimbali. Kitabu hicho kinaeleza kuwa, katika baadhi ya mataifa ishara ya kidole cha kati ina maana zifuatazo:-

(a) Katika utamaduni wa *Ancient Rome* ina maana "*Up yours*".

(b) Katika utamaduni wa *Marekani* ina maana "*Sit on this! Screw you!*" Anaendelea kueleza kuwa "*American middle – Finger-Raised as a main form of insult*".

3.15 **Mheshimiwa Spika**, kwa mujibu wa mwandishi huyu kwa utamaduni wa *Marekani (USA)*, kunyosha kidole cha kati kuelekea kwa juu ni tusi. Licha ya kuwa Tanzania ni miongoni mwa nchi iliyoiga baadhi ya tamaduni wa *Kimagharibi* tafsiri hiyo haina tofauti na utamaduni wa *kitanzania*. Kwa kuwa hapa Tanzania ishara hiyo pia humaanisha tusi. hivyo basi, Kamati iliridhika kuwa, ishara aliyoionesha Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) Bungeni ni tusi.

3.16 **Mheshimiwa Spika**, kwa kuwa Mhe. Mbilinyi (Mb) alitoa ishara hiyo Bungeni wakati shughuli za Bunge zikiendelea, ni dhahiri kuwa alidharau Mamlaka ya Spika aliyekuwa anaongoza shughuli za Bunge za siku hiyo Hivyo, kwa kitendo chake, Mhe. Mbilinyi amekiuka masharti ya kifungu cha 24 (d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Haki, na Madaraka ya Bunge, Sura 296 na Kanuni ya 74(1)(a) na (b) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016.

Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya bunge inaeleza ni kwa namna gani mtu atachukuliwa kuwa amedharau mamlaka ya Spika. Kwa urahisi wa rejea nanukuu:

Section "24 Any person shall be guilty of an offence who:-
(a) N/A
(b) N/A
(c) N/A
(d) Shows disrespect in speech or manner towards the Speaker or
(e) Commits any other act of intentional disrespect to with reference to the proceedings of the Assembly or of a Committee of the Assembly or to any person presiding at such proceedings."

Kanuni ya 74(1) ya Kanuni za Kudumu za Bunge inaelekeza kuwa Spika anaweza kutaja jina la Mbunge kwamba amedharau Mamlaka ya Spika na kisha kupeleka jina hilo kwenye Kamati ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge, ikiwa:-

- (a) kwa maneno au vitendo vya Mbunge huyo anaonesha dharau kwa mamlaka ya Spika; au
- (b) Mbunge huyo atafanya kitendo chochote cha makusudi cha kudharau shughuli ya Bunge au Mbunge yeyote anayeongoza shughuli hiyo."

3.17 **Mheshimiwa Spika**, Sheria na Kanuni tajwa zinaeleza bayana kuwa, Mbunge atakuwa anadharau mamlaka ya Spika kwa kufanya kitendo cha makusudi cha kudharau mamlaka hayo. Katika Shauri hili Mheshimiwa Mbilinyi (Mb) alinyosha kidole cha kati katika Ukumbi wa Bunge, ishara ambayo ni matusi hivyo alikiuka Sheria na Kanuni hizo za Bunge. Kwa mazingira hayo, Kamati inamtia hatiani Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) kwa kukiuka kifungu cha 24(d) na (e) cha Sheria ya Kinga, Haki na Madaraka ya Bunge pamoja na Kanuni ya 74(1)(a) na (b) ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

3.18 **Mheshimiwa Spika**, katika kujibu hoja kuwa, ni hatua gani zinaweza kuchukuliwa dhidi ya Mhe. Joseph Mbilinyi, Kamati ilijikita katika

masharti yaliyopo katika Kanuni ya 74(3). Kanuni hiyo inatoa adhabu kwa Mbunge yeyote anayedharau mamlaka ya Spika. Kanuni hiyo inaeleza:-

74(3) Kamati ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge itajadili suala hilo na ikithibitika kuwa Mbunge husika ametenda kosa inaweza kushauri kwamba;

- (a) ikiwa ni kosa lake la kwanza Mbunge huyo asihudhurie vikao vya Bunge visivyozidi kumi; au
- (b) ikiwa ni kosa lake la pili au zaidi Mbunge huyo asihudhurie vikao vya Bunge visivyozidi ishirini.

3.19 **Mheshimiwa Spika**, Kamati inasisitiza kuwa Wabunge wote waendeleo kuheshimu Sheria na Kanuni tulizojiwekea wenyewe. Itakumbukwa kuwa Mhe. Mbilinyi alidai kuwa alitukanwa ndani ya Bunge ndipo alichukua hatua ya kufanya kosa hili. Endapo Mbunge anayedaiwa kuwa alimtukana Mhe. Joseph Mbilinyi angebainika, angechukuliwa hatua kali kwa uvunjifu huo wa Kanuni za Bunge.

Kamati inapenda kuwakumbusha wabunge wote kuwa, Bunge ni chombo cha Umma kinachotazamwa na watanzania wote pamoja na Jumuiya ya Kimataifa hivyo, matendo yanayofanywa na wabunge wakiwa ndani ya Bunge wanatazamwa na sehemu kubwa ya watanzania. Kamati inawatanabahisha wabunge wote kuzingatia maadili ya jamii ya Tanzania, Wabunge wanapokuwa Bungeni wajiepushe na matendo yasiyofaa ili kuwa mfano wa kuigwa katika jamii.

3.20 **Mheshimiwa Spika**, mwisho, napenda kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii kuwasilisha maoni ya Kamati kwa niaba ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge na napenda nitumie nafasi hii tena kukupongeza kwa dhati kwa jinsi unavyoliongoza Bunge hili ambalo ni chombo cha uwakilishi wa Wananchi kuisimamia na kuishauri Serikali ili kuhakikisha kuwa ustawi wa wananchi unakuwa ndio kipaumbele cha kwanza.

3.21 **Mheshimiwa Spika**, kipekee, nawashukuru Wajumbe wote wa Kamati, kwa kazi nzuri ya kujadili na kuchambua kwa umakini mkubwa shauri hili kwani katika kutekeleza jukumu hili walizingatia utaifa mbele na misingi ya haki. Kwa heshima naomba niwatambue kwa majina kama ifuatavyo:-

- (i) Mhe. Kapt(Mst), George H. Mkuchika(Mb) - M/kiti
- (ii) Mhe. Almas Maige, (Mb) - Makamu Mwenyekiti
- (iii) Mhe. Rashid Ali Abdallah,(Mb).....Mjumbe
- (iv) Mhe. Amina Nassoro Makilagi,(Mb).....Mjumbe
- (v) Mhe. Dkt. Christine G. Ishengoma,(Mb).....Mjumbe
- (vi) Mhe. Othman Omar Haji,(Mb).....Mjumbe
- (vii) Mhe. Rose Kamili Sukum,(Mb).....Mjumbe
- (viii) Mhe. George Malima Lubeleje,(Mb).....Mjumbe
- (ix) Mhe. Dkt. Suleiman Ally Yussuf,(Mb).....Mjumbe
- (x) Mhe. Susan Anselm Lyimo,(Mb)Mjumbe
- (xi) Mhe. Tunza Issa Malapo,(Mb).....Mjumbe
- (xii) Mhe. Augustino Manyanda Masele (Mb).....Mjumbe
- (xiii) Mhe. Asha Abdallah Juma,(Mb).....Mjumbe
- (xiv) Mhe. Hafidh Ali Tahir, (Mb).....Mjumbe
- (xv) Mhe. Innocent Sebba Bilakwate, (Mb).....Mjumbe
- (xvi) Adamson Emmanuel Mwakasaka,(Mb).....Mjumbe

Aidha, napenda kumshukuru kwa dhati Katibu wa Bunge, Dkt. Thomas D. Kashililah, kwa kuisaidia Kamati kutekeleza majukumu yake ipasavyo. Kipekee, nawashukuru Ndugu Pius T. Mboya, Kaimu Mshauri Mkuu wa Bunge wa Mambo ya Sheria, Ndugu Prudence Rweyongeza, Naibu Mshauri Mkuu wa Bunge wa

Mambo ya Sheria Sehemu ya Huduma ya Sheria kwa ushauri wa Kisheria waliutoa katika kuisaidia kamati. Aidha napenda kuwashukuru ndugu Matamus Fungo na ndugu Maria Mdulugu, makatibu wa Kamati, Lweli Lupondo na Editruda Kilapilo kwa kuratibu vyema kazi za Kamati na kuhakikisha kuwa Taarifa hii inakamilika mapema.

Mheshimiwa Spika, mwisho kabisa kwa ni matarajio yangu kuwa Waheshimiwa Wabunge wataipokea kwa kauli moja na wataikubali hoja iliyopo mbele yetu ya matokeo ya taarifa ya Kamati ya Haki, Maadili na Madaraka ya Bunge ya uchunguzi wa kitendo cha Mhe. Joseph Mbilinyi (Mb) kudharau Mamlaka ya Spika ili kuimarisha nidhamu ndani ya Bunge letu Tukufu na kuhakikisha kuwa Kanuni za Bunge, zinaheshimiwa na kuzingatiwa na Wabunge wote

Mheshimiwa Spika, Baada ya maelezo hayo naomba Bunge liazimie kama ifuatavyo:

Kapt. (Mst.) George H. Mkuchika (Mb)

MWENYEKITI

KAMATI YA HAKI, MAADILI NA MADARAKA YA BUNGE

30 Juni, 2016